

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра морської геології, гідрогеології, інженерної геології та
палеонтології

Силабус курсу
МЕТОДИ, АНАЛІЗ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗЯХ СУЧАСНОЇ МОРСЬКОЇ ГЕОЛОГІЇ,
ПАЛЕОНТОЛОГІЇ, ГІДРОГЕОЛОГІЇ ТА ІНЖЕНЕРНОЇ ГЕОЛОГІЇ

Обсяг	4 кредити ЄКТС / 120 годин
Семестр, рік навчання	семестр 3, рік навчання - II
Дні, час, місце	згідно з розкладом
Викладач	Педан Галина Сергіївна; кандидат геологічних наук, доцент кафедри морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології
Контактний телефон	+38 (0482) 68-79- 42
E-mail:	pedangalina3@gmail.com
Робоче місце	кафедра морської геології, гідрогеології, інженерної геології та палеонтології
Консультації	очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри онлайн-консультації: телефон, соціальні мережі

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. Інші види комунікації:
консультація за розкладом
e-mail: pedangalina3@gmail.com
телефон: +38 (0482) 68-79- 42
аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є підготовка аспірантів до здійснення науково - дослідницької діяльності, ознайомлення їх зі стратегією та тактикою аналізу інформаційних джерел, організації наукової праці, проведення експериментальних досліджень з геології, надання їм певних знань щодо методики й інструментарію дослідження, написання наукових статей, а також правил підготовки, оформлення та захисту дисертаційної роботи.

Пререквізити.

Дисципліни, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння вказаної дисципліни: Методика викладання фахових дисциплін у Вищій школі та академічне письмо; Інформатика і обробка геологічних даних; Сучасні комп'ютерні технології в геології; Методи морських геологічних досліджень; Методика гідрогеологічних досліджень; ГІС моделювання геологічних, інженерно-геологічних та гідрогеологічних систем.

Постреквізити курсу.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни: Інформаційні технології у науковій діяльності; Історія, концепції та сучасні досягнення Наук про Землю в галузях морської геології, палеонтології, гідрогеології та інженерної геології.

Метою викладання дисципліни «Методи, аналіз та презентація результатів наукових досліджень в галузях сучасної морської геології, палеонтології, гідрогеології та інженерної геології» є поглиблення знань з підготовки аспірантів до здійснення науково - дослідницької діяльності, ознайомлення їх зі стратегією та тактикою аналізу інформаційних джерел, організації наукової праці, проведення експериментальних досліджень з геології, надання їм певних знань щодо методики й інструментарію дослідження, написання наукових статей, а також правил підготовки, оформлення та захисту дисертаційної роботи.

До **завдань** курсу належить:

- розширити в аспірантів спектр знань у сфері сучасних методів проведення наукових досліджень з геології;
- надати аспірантам необхідні знання та практичні навички для пошуку, накопичення та аналізу наукової інформації з теми дисертаційного дослідження, написання наукових публікацій, оформлення та захисту дисертації;
- сприяти розвитку професійних умінь з формулювання та презентації результатів проведених досліджень.

Очікувані результати навчання.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- основні методи, прийоми науково-дослідницької діяльності та вміння вибирати найбільш доцільні методи дослідження наукових проблем.
- порядок вибору і формулювання проблеми і теми наукового дослідження.
- правила пошуку інформації у процесі наукової роботи, накопичення та обробки літературних даних, особливості написання огляду літератури в природничих науках.
- правила презентації результатів наукових досліджень у вигляді звітів, наукових статей, тез доповідей.

- порядок оформлення та представлення дисертаційної роботи з геології, вимоги до опублікування результатів дисертаційної роботи.
- вимоги до презентації

вміти:

- самостійно сформулювати мету, завдання, об'єкт й предмет дослідження згідно обраної теми дисертаційної роботи;
- використовувати інформаційно-пошукові системи та бази даних для пошуку наукової інформації з геології, обробляти та аналізувати отриману інформацію; володіти навичками збору, обробки, критичного аналізу та систематизації інформації за темою дослідження.
- виділяти і систематизувати основні ідеї в наукових текстах, критично оцінювати інформацію, що надходить з різноманітних наукових джерел.
- використовувати сучасні методи дослідження в геології при проведенні самостійної науково - дослідницької діяльності, інтерпретувати та аналізувати їх результати;
- застосувати комплексний підхід до наукового дослідження геологічних об'єктів та явищ сучасними методами.
- представляти отримані результати наукових досліджень у вигляді звітів і наукових публікацій в фахових рецензованих виданнях.
- використовувати сучасні комп'ютерні інформаційні технології та програми у наукових дослідженнях та публічної презентації їх результатів;
- володіти навичками публічного виступу в науковій діяльності, аргументації, ведення дискусії та полеміки;
- здійснювати інноваційну діяльність та трансформувати наукові дослідження і розробки у конкурентоспроможні товари і послуги.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (16 год.) та практичних занять (14 год.), організації самостійної роботи студентів (90 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються методи: розповідь лектора, демонстрація Power Point та пояснення, бесіда, аналіз нової інформації. Під час виконання практичних занять студенти використовують теоретичні знання для виконання практичних завдань. Передбачається проведення групових консультацій (1 год. на тиждень згідно розкладу консультацій).

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття наукового дослідження та вимоги до нього
Тема 1. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження. Поняття процесу наукового дослідження, його рівні, структура, класифікація та основні етапи здійснення. Наука в системі суспільства. Організація наукової діяльності в Україні. Головні ознаки наукового пізнання. Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний. Їх відмінність за предметом, методами і формами наукового знання. Класифікація наукових досліджень.

Виявлення, формування і постановка наукової проблеми. Практичні та теоретичні причини, що зумовлюють постановку проблеми. Сутність, характер і шляхи вирішення наукової проблеми.

Тема 2. Поняття та базові характеристики методів наукових досліджень. Сутність категорії «метод». Класифікація методів наукових досліджень: загальні, загальнонаукові та специфічні методи. Методи емпіричного та теоретичного рівнів. Методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції, аналогії. Системний метод. Методи спостереження, вимірювання, опису, експерименту та їх роль у дослідженні. Обґрунтування вибору методу наукового дослідження. Основні сучасні методи наукового дослідження в геології.

Тема 3. Об'єкт та предмет наукового дослідження. Поняття об'єкта та предмета наукового дослідження. Методологічні засади трактування предмета наукового дослідження. Сутність та відмінність об'єкта та предмета дослідження з геології. Поняття про емпіричні та теоретичні рівні наукового дослідження. Обґрунтування проблеми наукового дослідження. Обґрунтування теми наукової роботи, порядок її затвердження. Визначення мети та завдання дослідження. Принципи формулювання завдань дослідження з геології. Формування положень наукової новизни. Формування висновків та їх відповідності завданням дослідження.

Змістовний модуль 2. Інформаційні ресурси наукового дослідження

Тема 4. Принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження. Поняття «наукова інформація». Ознаки наукової інформації. Види наукової інформації. Інформаційні ресурси наукового дослідження. Інформаційні ресурси і технології в науковому дослідженні. Поняття «інформаційні технології». Властивості інформаційних технологій. Підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження.

Тема 5. Методика збору наукової інформації. Характеристика та класифікація наукових літературних джерел. Види наукових літературних джерел та їх обробка. Етапи вивчення літературних джерел і збору матеріалів. Пошук інформації в процесі наукової роботи. Електронний пошук наукової інформації. Виявлення та ознайомлення з основними літературними та архівними джерелами. Пошук бібліографічної інформації в каталогах і картотеках. Правила пошуку інформації у процесі наукової роботи з геології. Бази даних з геології. Накопичення та обробка літературних даних. Особливості написання огляду літератури в природничих науках.

Тема 6. Основні поняття етичних порушень в науці. Сутність поняття «академічна доброчесність». Некоректне використання наукових літературних джерел. Основні поняття етичних порушень в науці. Відмінні ознаки між фабрикацією, фальсифікацією, плагіатом. Відмінності між термінами: копіювання, парафраз, компіляція, самоплагіат.

Змістовний модуль 3. Організація наукового дослідження

Тема 7. Форми презентації результатів наукових досліджень. Поняття наукової роботи, особливості її структури, змісту і вимог відповідно до рівня наукового дослідження. Основні результати наукових досліджень дисертацій (PhD, доктора наук): тези доповіді у матеріалах, збірках праць наукових конференцій, симпозіумів, семінарів; усні виступи на конференціях, симпозіумах, семінарах; постерні презентації; реферати; препринти; наукові статті у фахових виданнях, збірках наукових праць; монографії; наукові звіти; автореферат дисертації. Підготовка матеріалів для наукових конференцій. Загальні правила оформлення тез доповідей на геологічних конференціях. Особливості публікації наукових результатів в іноземних журналах. Наукова дискусія як складова творчого процесу в науковому дослідженні. Доповідь як форма презентації наукових результатів.

Тема 8. Наукова стаття як форма апробації наукового дослідження. Види наукових статей: науково-теоретичні, науково-практичні, оглядові. Загальні правила оформлення статей в геологічні журнали та правила, що залежать від типу та рейтингу видань. Загальні вимоги до наукової статті, структура наукової статті. Правила публікації результатів наукових досліджень в провідних закордонних журналах, що входять в наукометричні бази даних Scopus, Web of Science. Процес рецензування наукової статті.

Тема 9. Загальна методика виконання дисертаційного дослідження. Обґрунтування теми наукової роботи, порядок її затвердження. План наукової роботи: основні вимоги, структура, порядок затвердження. Складання індивідуального плану роботи. Розроблення календарного плану виконання наукової роботи. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації з теми дисертаційного дослідження. Написання огляду літератури з дисертації. Порядок викладу змісту. Обсяг та структура дисертації за вимогами МОН України. Основні сайти та джерела, що публікують вимоги до оформлення дисертаційних робіт. Основні етапи процесу написання та захисту дисертацій. Загальні правила оформлення дисертаційної роботи з геології. Формування висновків та їх відповідності завданням дослідження. Правила наведення таблиць та рисунків. Правила складання списку літератури. Сутність та мета автореферату. Правила та вимоги до презентації результатів дослідження. Порядок прилюдного захисту дисертації. Впровадження результатів наукових досліджень у практику.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базилевич В. Д. Інтелектуальна власність: підручник. К.: Знання, 2014. 671 с.
2. Бірта Г. О., Бургу Ю. Г. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 142 с.
3. Вернигора Н. М. Написання сучасної наукової статті. Методичні рекомендації. Київ : Білий Тигр, 2015. 28 с.
4. Добронравова І. С., Руденко О. В., Сидоренко Л. І. та ін. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. К. : ВПЦ "Київський

- університет", 2018. 607 с.
5. Іноземцев Г. Б., Козирський В. В., Окушко О. В. Методологія наукових досліджень: монографія. Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : Компринт, 2017. 196 с.
 6. Капіца Ю. М., Ступак С. К., Жувака О. В. Авторське право і суміжні права в Європі: монографія. К. : Логос, 2012. 696 с.
 7. Колесников О. В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Вид. 2-е виправл. і допов. Київ: ЦУЛ, 2011. 144 с.
 8. Конверський. А. Основи методології та організації наукових досліджень. ТОВ «Видавництво «ЦНЛ», 2019. 350 с.
 9. Саюк В. І., Чернишова Є. Р. Основи наукових досліджень : навч. підручник. Київ : Педагогічна думка, 2012. 144 с.
 10. Соболев Х. С., Петровська Н. І., Гуняк О. М. Методологія і принципи наукових досліджень : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 87 с.
 11. Стеченко Д. М. Методологія наукових досліджень: підручник К.: Знання, 2007. 317 с.
 12. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 178 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний та підсумковий контроль здійснюється в результаті оцінювання виконання самостійної роботи студентів, виконання практичних завдань. Поточний контроль: опитування, виступи з презентаціями, виконання практичних вправ; тестові завдання. Підсумковий контроль - іспит.

Форми оцінювання: усне опитування, тестування, оцінювання активності студента у процесі занять (внесення пропозицій, оригінальних рішень, уточнень, доповнень), оцінювання виступів та презентацій, оцінювання виконання завдань самостійної роботи.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль				Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Індивідуальне самостійне завдання (тези, стаття, аналіз оформлення дисертації)		

T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5			
Контрольна робота за змістовим модулем 1 - 5			Контрольна робота за змістовим модулем 2 - 5			Контрольна робота за змістовим модулем 3 - 5					

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Форми самостійної роботи: самостійне опрацювання теми лекцій; складання конспекту; написання тез, статті; реферат (аналіз оформлення дисертаційної роботи з Наук про Землю (геологія), викладеної на сайті спеціалізованої вченої ради (на вибір), самостійне опрацювання літератури.

Методи контролю: усне опитування, перевірка тез, статті, реферату.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:

Підсумковий письмовий контроль здійснюється в аудиторії, у разі відсутності або низького результату перекладається одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перекладання контрольні заходи вважаються не зданими.

Політика щодо академічної доброчесності: курс передбачає написання реферату, що буде перевірений на дотримання академічної доброчесності, що регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців ОНУ імені І.І.Мечникова» https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf

Політика щодо відвідування та запізень: відвідування лекцій – вільне, практичних занять – обов’язкове, запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються.

Мобільні пристрої: допускається використання смартфона, планшета або іншого пристрою з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії: активна ділова атмосфера.